

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. An Capitulum Sede vacante succedat Episcopo in jurisdictione delegata?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

cum hoc posse non sit jurisdictionis ordinariæ, nisi pro casu extraordinario, pœnæ scilicet constitutæ negligentibus providere beneficiis tempore debito; & hoc extenditur etiam ad beneficia libera, quæ vacant per renunciationem, sic Barbosa in c. 2. h. t. num. 2. Extenditur 2. ad beneficia vacantia in Curia Romana, quæ Papa intra mensem non contulit juxta Barbosam in c. statutum 3. de præbend. in 6. num. 3. Azor p. 2. l. 3. c. 27. q. 7. In hoc autem casu tempus expressum (nempe mensis) currit à die vacationis, non scientiæ, sed notitiæ, per Zerollam in praxi Episcoporum. p. 2. V. Reservatio. vers. decimo, quia, licet tempus præfixum in negligentium odium non currat ignorantibus, vel impedito; Secus tamen est, quando non in odium negligentis, sed in alterius favorem præscribitur, per Sanchez l. 7. matr. D. 37. n. 19. Dixi, libera.

864 Nam in beneficiis Patronatus quoad institutionem; & electivis, quoad confirmationem (cum eorum provisio sit necessaria, non libera) Capitulum Sede vacante succedit Episcopo; Zoësius hic n. 3. ex c. 1. de Instit. in 6. ibi: sed etiam Capitulum Sede vacante beneficia, quæ ad collationem Episcopi pertinent, conferre non possit; præsentatos tamen à Patronis potest admittere, si sint idonei & eos instituere in beneficiis, ad quæ fuerint præsentati, licet ad Episcopum (si superesset) admissio, & institutio hujusmodi pertineret, c. 14. de Majoritate ibi: mandantes eisdem, ut cum Ecclesia Messanen. vacet ad præsens, electionem suam confirmandam, præsentetur Capitulo Messanen. Similiter Sede vacante Capitulum rectè confert beneficium vacans, cujus provisio communiter, seu cumulativè spectat ad Episcopum simul, & Capitulum; Nam hoc propter Episcopi casum in jure suo non est impediendum Abb. in c. 2. h. t. num. 6. Constat ex ante dict.

§. 2.

An Capitulum Sede vacante succedat Episcopo in jurisdictione delegata?

865 **Q**uamvis, ut diximus num. 851. communis regula sit, quod Capitulum

omnia facere possit Sede vacante, quæ sunt jurisdictionis, præter ea, quæ specialiter excepta sunt; hæc tamen intelligi debet de jurisdictione solum ordinariæ, non delegatæ, nec in illis, quæ illi competeant jure aliquo speciali, seu accidentali; ita Doctores communiter, Quaranta V. Capitulum Sede vacante, Azor p. 2. l. 3. c. 39. q. 4. Nicol. Garcia p. 5. c. 7. num. 42. & alii. Ex quo sequitur 1. Capitulum, Sede vacante non posse exequi commissionem Episcopo factam, etiam si literæ commissionis ipsi præsentatæ fuissent; sic Garcia cit. num. 44. nec peragere visitationes monasteriorum exemptorum, quæ ex commissione, tanquam delegatus Papa visitare poterat Episcopus; sic Garcia num. 45. Azor c. 37. q. 15. & alii, nec suppressere præbendas, aut portiones vigore Tridentini sess. 24. de Reform. c. 15. Barbos. p. 2. allegat. 67. num. 3. Nec confirmatione donationes juris Patronatus; idem p. 3. alleg. 71. num. 24. nec dare dimissorias ad Ordines infra annum à die vacationis, nisi arctatis, ut habetur in Trid. sess. 7. de Reform. c. 10. ab hac tamen responsione excipe casum necessitatis exigentis, ut Capitulum exerceat actum jurisdictionis delegatæ Episcopali officio annexæ jure extraordinario; sic Quarant. in summa Bullarii V. Capitulum Sede vacante. vers. Quia in dies.

Dixi Capitulum Sede vacante succedere 866 re Episcopo in omnibus, quæ potest potestate ordinariæ, seclusâ speciali prohibitione, & ideo potest ad tempus commendare Ecclesias, sive beneficia; sic Azor p. 2. l. 3. c. 38. q. 8. instituere Clericos præsentatos à Patronis; sic Vivianus in praxi juris Patron. l. 12. c. 2. num. 6. confirmare electos recipere resignationes beneficiorum spectantium ad liberam collationem Episcopi. Barb. p. 3. de potest. Episc. alleg. 69. num. 8. Cognoscere, & assignare congruas portiones; Rebuffus in tract. Congruæ portionis num. 57. præstare auctoritatem in permutationibus beneficiorum, Quaranta in summa Bullarii V. Capitulum Sede vacante q. 9. Dispensare cum illegitimis ad beneficium simplex, Zerola in praxi Episcoporum. p. 2. V. Capitulum. §. 3. facere uniones beneficiorum, quæ ex causa faciendæ sunt

sunt salvo semper jure Episcopali; Quaranta cit. q. 9. Concedere facultatem, & licentias, quas jure ordinario dare potest Episcopus; sic Azor. p. 2. l. 7. c. 5. q. 3. v. g. Curatis dare licentiam eundi ad studia, Zerola cit. §. 2. edificandi Ecclesias, ut acquiratur jus Patronatus, Barb. cit. allegat. 70. num. 32. Extero Episcopo, exercendi Pontificalia in Ecclesia vacante; Henriquez in summa l. 10. c. 22. concedere statuta pertinentium ad statum Ecclesie vacantis, non tamen in præjudicium Ecclesie, vel mensæ Episcopalis; Azor cit. l. 3. c. 37. q. 11.

867 His addè, exequi defunctorum ultimas voluntates, in quantum spectat ad jus ordinarium Episcopi; Zerola cit. p. 2. §. 9. visitare Dioecesim, Quarant. cit. & Azor l. 3. c. 37. q. 14. Instituire confessarios, qui absolvant à casibus Episcopo reservatis, Azor q. 16. Cognoscere de causis arduis, Quaranta cit. Constituire Vicarium generalem in spiritualibus, Zerola cit. p. 1. §. 3. Quomodo autem, qualem, & quando talem Vicarium constituere oporteat? dicitur in Trident. sess. 24. de reform. c. 16. Similiter Capitulum Sede vacante potest assistere matrimonio celebrando juxta formam Trident. sess. 24. de reform. matrimonii c. 1. Exigere rationes ab administratoribus piorum locorum, Zerola p. 2. §. 9. Exigere subsidium charitativum; Barbosa p. 3. alleg. 87. num. 13. Concedere indulgentias, Azor cit. q. 9. deponere, & interdicare, & plura similia, de quibus Barbosa inc. 2. h. t. à num. 4. Dispensare in irregularitatibus, juxta Trident. sess. 24. de reform. c. 6. ut notat Barbosa ibid. num. 4. &c. Nam hæc omnia potest Episcopus, nec ista Sede vacante præstare prohibitum est Capitulo.

868 Si quæras, quid possit Capitulum Sede vacante, quoad constituendos œconomos, seu administratores in temporalibus? R. constare ex dict. à n. 851. nam (in Ecclesiis non regularibus) Sede vacante, etiam in temporalibus administrationem de jure communi, & ordinario spectare ad Capitulum habetur c. 11. & 14. de majorib. quamvis interdum ad hoc alius administrator constitui solet; sic Gloss. in c. unic. cod. in 6. & Pirhing Tom. III.

de Elect. num. 166. Quare Laici, Sede vacante, non possunt, spectato jure communi canonico, jure sub (nisi habeant privilegium Papæ) in Ecclesiis ejusmodi constituere administratores rerum temporalium ad eas Ecclesias pertinentium, etiam prætextu præscriptionis, aut consuetudinis etiam immemorialis. Nam contra jus divinum nihil potest præscriptio, aut ulla consuetudo, c. fin. de consuet. at res Ecclesiarum, & personarum Ecclesiasticarum à potestate Laicorum æquè exemptæ sunt jure divino, ac ipsæ personæ Ecclesiasticæ (ut ostendimus l. 1. tit. 9.) sine consensu Prælati Ecclesiastici.

ARTICULUS II.

Quo sensu intelligendum sit, Sede vacante nihil esse innovandum?

Ratio dubitandi est, quia, cum Sede vacante jurisdictio Episcopi devolvatur ad Capitulum (ut dictum est num. 851.) multa fieri contingit Sede vacante, ex quibus videtur aliqua contrarietas inferri inter has duas regulas in jure receptas, quarum prima est, quod Sede vacante nihil sit innovandum; & altera: quod Capitulum Sede vacante, in jurisdictione, & administratione succedat Episcopo. Sed R. primæ regule sensum esse: quod nec à Capitulo, nec ab aliis quidquam Sede vacante sit innovandum in præjudicium Ecclesie vacantis, & juris Episcopalis, nisi specialiter sit permissum; Secundæ verò, quod Capitulum Sede vacante succedat Episcopo in omnibus quoad jurisdictionem ordinariam, ac necessariam, nisi in aliquo specialiter sit prohibitum: ratio sumitur ex dictis, ubi retulimus, quæ Capitulo, vel etiam aliis, jure permissa sunt, vel prohibita Sede vacante: hoc enim intellectu tollitur omnis earum contrarietas.

Quæstio exinde nascitur, an lis inchoata contra Ecclesiam Sede vacante, per sententiam dirimi valeat, & lata teneat? de hoc agitur c. fin. h. t. nam cum Procurator Ecclesie S. Mariæ de Castro forti, coram Prædecessore Honorii III. &